מיכאל שלמה אבישיד

רב קהילת חב"ד רמת בית שמש א'
ראש כולל להוראה וחבר 'מכון הלכה חב"ד'
חבר בועד רבני ליובאוויטש צרפת

Michael Chlomo Abichid

Rav kehilat Habdad a Ramat Beth Shemesh, Israel

Rosh Kolel et Dayan

איסור עשיית מלאכה ביו"ט שני של גלויות בין בפרהסיא בין בצינעא

מוצש"ק דחול המועד פסח תשפ"ג,

להסיר מכשול חמור, שנכנס גם בקרב אנ"ש, ואף מגובה על ידי רבנים, שכנראה לא עיינו כלל באו"ח ס' תצו, ומורים נגד הלכה פשוטה, או שנותנים חצי תשובה, וגורמים לאיסורים חמורים.

והכוונה על בן ארץ ישראל שנסע לחו"ל על מנת לחזור, כגון בחורים הנוסעים לסייע לשלוחים בחו"ל בימי הפסח, או משפחות הנוסעות לחו"ל בעיר שגרים יהודים מקומיים, או אפילו קהילות או בתי חב"ד. לצערנו חושבים הם בטעות שאינם מחוייבים לשמור יום טוב שני של גלויות, ונוהגים הם כיום חול ממש (נהיגה ברכב וכו'), וקבלו היתר זה מרבנים מסויימים שהורו להם בפירוש לנהוג כך. ויש רבנים שהורו להם לעשות יום אחד בלבד, בלי לפרט שאסורים במלאכה ביום השני, שומו שמים! והאמת שלא קיימת שום דעה כזאת!

ויש כאלו שלפחות יודעים שאין לעשות מלאכה בפרהסיא אבל מרשים לעצמם לעשות מלאכה בצינעא, כגון בחדרם בבית מלון, שמדליקים אורות, מתקשרים ושולחים הודעות, וגם זה טעות חמורה, כי השו"ע בס' תצו סעיף ג אסר בלי לחלק בין פרהסיא לבין בסתר. וכך הבין המג"א סק"ד את דברי השו"ע, וכך פוסק שם בעצמו (דלא כמבי"ט והרש"ל והט"ז ע"ש). וכן אסרו רוב הפוסקים ומהם הרדב"ז (ח"א ס' עג ורנ"ח), וכן המשפט צדק (ח"ב ס' מט), והרשד"ם (ס' טו), והכנסת הגדולה, והמהריק"ש, והפר"ח, והמטה יהודה, אליה רבה (אות ה), והחיד"א בברכי יוסף (אות ג), והמאמר מרדכי (אות ב), והשלמי ציבור, והחיי אדם (כלל קג אות ג), והמשנה ברורה, וכן פסק הכף החיים. ולנו אין לנו אלא דברי בן עמרם, והוא פסק ברור של אדה"ז שם בסעיף ז לאסור גם בצינעא.

לצערי, כאמור לעיל, הלכה זו אינה ידועה מספיק, וכמה פעמים אף הייתי צריך להתווכח על דין זה, הן על איסור פרהסיא והן על איסור צינעא, כדי לבאר ולהוכיח וללמד ששניהם אסורים באותו אופן.

וגדולה מזו, אף קבלתי ביום טוב שני האחרון (יום ששי) שאלות במסרונים אלקטרונים שנכתבו על ידי בחורים בני א"י ששוהים כרגע בחו"ל.

אחרי שיעור שמסרתי ע"ז בשבת (מפאת חומרת המצב והדחיפות להודיע הלכה זו בכל אתר), סיפר לי אחד מאנ"ש שבנו (שהוא גם חסיד חב"ד) נסע עם אשתו לחו"ל והשליח המקומי אמר לו שלא צריך לשמור כלל יום טוב שני, שומו שמים! ומלבד שהורה נגד כל הפוסקים, גם גילה שאינו יודע שאדה"ז פסק כרדב"ז, שבעל ואשתו נחשבים כאין דעתם לחזור וחייבים ממש כבני חו"ל.

ולכן, באתי בזאת בבקשה ודרישה דחופה מכל ראשי הקהילות די בכל אתר ואתר, ובפרט בארה"ק, אנא מכם, **תפרסמו בכל מקום ולכל מי שידכם מגעת אליו, שגם מי שקיבל הוראה לנהוג יום אחד בחו"ל, הכוונה הוא לענין התפילות, עריכת הסדר בליל שני, ותפילין (אחרון של פסח בחו"ל), בלבד, אבל בשום פנים ואופן באיסורי יום טוב דאורייתא או דרבנן!**

[לענ"ד הטעות נוצרה אצלינו מכמה טעמים: א) מחוסר בקיאות בהלכה זו. ב) בגלל פוסקים מועטים שהורו היתר **בצינעא**, כהט"ז, וכאמור זה נגד רוב הפוסקים ונגד אדה"ז. ולצערי לבסוף זה הביא לכך שהורו היתר גם לגבי פרהסיא. ג) בגלל אלו שאסרו בצינעא אבל התירו הדלקת אור בצינעא על סמך שאין מראית עין כי יחשבו שנדלק עם שעון שבת, ומדחי אל דחי הפך יום טוב שני ליום חול גמור].

ואסיים עם דברי הכף החיים (שם באות לד) בשם הרדב"ז וז"ל: "כל שעושה מלאכה אפילו בצנעה ראוי למונעו מזה, ומותר להכותו עד שימנע מלעשות מלאכה, והאומר לו לעשות מלאכה עובר משום ולפני עור לא תתן מכשול". עכ"ל.

ויהי רצון שלא תצא תקלה מתחת ידינו, והרחמן הוא יחזיר לנו עבודת בית המקדש בקרוב בימינו, ואז כל ישראל יחגגו רק יום אחד של יו"ט.

